

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felső oktatási intézmény	Babe -Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2 Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3 Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4 Szakterület	Pszichológia
1.5 Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6 Szak / Képesítés	Pszichológia – magyar nyelven Pszichológus/ Képesítés kód: L060080010

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		Fejl déslélektan					
2.2 Az el adásért felel s tanár neve		Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, adjunktus					
2.3 A szemináriumért felel s tanár neve		Dr. Bernáth (Vincze) Anna Emese, adjunktus					
2.4 Tanulmányi év	II	2.5 Félév	II	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Alap (F)

3. Teljes becsült id (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1 Heti óraszám	4	melyb 1: 3.2 el adás	2	3.3 szeminárium/labor	2
3.4 Tantervben szerepl össz-óraszám	5 6	melyb 1: 3.5 el adás	2 8	3.6 szeminárium/labor	28
A tanulmányi id elosztása:					86 óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					28
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					28
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					4
Vizsgák					2
Más tevékenységek:önkéntes tevékenységekben való részvétel veszélyeztetett vagy sérülékeny gyerekekkel					4
3.7 Egyéni munka össz-óraszama					86
3.8 A félév össz-óraszama					150
3.9 Kreditszám					6

4. El feltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az el adás lebonyolításának	• El adóterem, audio-video felszerelés
---------------------------------	--

feltételei	
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	<ul style="list-style-type: none"> • Szeminárium terem, audio-vido felszerelés

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A pszichológia tárgykörébe tartozó alapfogalmakkal való megismerés • Pszichológiai kutatási design tervezése és kivitelezése • A pszichológiában előforduló problémás helyzetek és lehetséges megoldások kritikus felmérése
Transzverzális kompetenciák	<ul style="list-style-type: none"> • A szakma gyakorlására érvényes deontológiai elveknek megfelelő szakmai feladatvégzés • A szakmai kompetenciáknak a társas környezet dinamikájához való igazítása, a folyamatos fejlődés iránti szükséglet (ön)értékelése révén

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	<ul style="list-style-type: none"> • A terület és a szakosodás alap-fogalmainak, elveinek és módszereinek ismerete, megértése • A területre jellemző meghatározott helyzetek, problémák megoldására kidolgozott alpmódszerek és elvek alkalmazása felügyelet alatt
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	<ul style="list-style-type: none"> • A területre vonatkozó szaknyelven megfelelően alkalmazni az elveket, elméleteket és alapvető módszereket, elsősorban a pszichológiában, másodsorban a társadalom-tudományokban • A pszichológiára jellemző modellek szerkesztése a főbb elméleti és kísérleti megközelítések felhasználásával • A pszichológiai tudományok alap-tulajdonságainak, a főbb paradigmák és módszertani irányzatoknak a leírása • A kutatási stratégia kidolgozása a megfelelő különböző kutatási módszerek azonosításával és alkalmazásával, a vizsgált fenomén függvényében • Az információk minőségének értékelése, a terület, terjedelem és meghatározás alapján, ugyanakkor a kontextusnak elvárásainak megfelelően • A probléma helyzetek megoldása többszintű elemzés alapján, a megoldások és/vagy alternatívák felméréssel, a sztereotip helyzetek elkerülésével

8. A tantárgy tartalma

8.1 El adás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
<p>1. A méhen belüli fejl és szakaszai, jelent sége, tényez i, a terhes n érzelmi állapota, észlelésérzékelés a méhen belül: egyensúlyérzékelés, szaglás, ízlelés, látás, hallás, tapintás, a születés, mint krízishelyzetet generáló változás</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>2. Szülés, születés: Táplálkozás, születési súly és fejl és, terhesség és szülés közben fellép zavarok, fejl és rendellenességek, terratogén tényez k, a szülés kulturális változatosságai, az újszülött életképességének és kompetenciáinak felmérése, férfiak a szül szobában.</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.</p>	
<p>3. Az els év. Fizikai és kognitív fejl és és alkalmazkodás csecsem korban: Az újszülöttkori reflexek, szenzo-motoros fejl és, az agy fejl és, a csecsem k kompetenciáinak felmérése, arcok és mintaészlelés, utánpótlás, alkalmazkodás, szimbolikus képesség, tárgyállandóság, a kategorizáció fejl és</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>4. Érzelmi és szociális fejl és. A köt és. Az anya-gyermek kapcsolatot vizsgáló kutatások, Bowlby, köt és típusok, köt és er ssége, köt és biztonsága, a köt és komponensei, köt és minták Ainsworth, idegen helyzet vizsgálat, köt és másokhoz</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>5. Az anyai depriváció hatása a gyermek személyiségfejl ésére</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.</p>	
<p>6. A kognitív fejl és: óvodáskorú gyerek gondolkodásának jellegzetességei: Az egocentrikus gondolkodás, decentráció, szinkretizmus, az egocentrikus gondolkodás Piaget, illetve neopiagetianus és információfeldolgozási elméletek szerint, valamint a társas kapcsolatok hatása az egocentrizmusra, a gondolkodás tartalmi jellegzetességei: artificializmus, animizmus, finalizmus, gyermeki realizmus</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, nevel filmek, problematizálás.</p>	

<p>7. Az iskolás és serdül korú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetséggondozás</p> <p><i>M veleti szakaszok. Iskolaérettség. Tudományos gondolkodás alapjai. Számfogalom. Reverzibilitás. A szociális kapcsolatok hatása a gondolkodás fejlődésére. A tehetséggondozás</i></p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>8. Az erkölcsi fejlődés szakaszai Kohlbergnel és Piagetnél.</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, Kísérletek bemutatása problematizálás.</p>	
<p>9. A nyelvi fejlődés: A beszédfejlődés szakaszai, a beszédfejlődés biológiai és környezeti feltételei, a nyelvi fejlődés elméletei (tanuláselméletek, nativista elmélet, interakcionista elmélet), a szociokulturálisan hátrányos helyzetű gyermekek beszédfejlődése: a Bernstein elmélet, az elméletet ellenőrző vizsgálatok, a szociokulturális hátrány kiküszöbölését célzó programok – a Head Start program tanúságai</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>10. Az iskolás és serdül korú gyermek gondolkodásának és személyiségének jellegzetességei. A tehetséggondozás: M veleti szakaszok. Iskolaérettség. Tudományos gondolkodás alapjai. Számfogalom. Reverzibilitás. A szociális kapcsolatok hatása a gondolkodás fejlődésére. A tehetséggondozás</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>11. Serdül kor</p> <p><i>A serdül kor modern elméletei: biológiai megközelítés (Freud és Gesell), etológia, környezeti tanulási megközelítés (Bandura, M. Mead), a serdül kori identitás kialakulása: a pubertáskori krízis, az autoritáskrízis és az ifjúkori válság, veszélyek, védekezések, megoldástípusok Marcia szerint, nemi identitás és nemi különbségek, a serdül kor feladatai (Havighurst), serdül kori, serdül kori beavatások az archaikus társadalmakba, és egyes modern társadalmakba, serdül kor és deviancia: a deviáns karrier kialakulása.</i></p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	

<p>12.Feln ttkor</p> <p><i>A fiatal feln ttkor kritikus problémái: a pályaválasztás és a párválasztás, intimitás vs. Izoláció, a családi életciklusok alakulása feln ttkorban. Az érett, feln tt személyiség jellemzi, Feln ttkori pszichológiai válságok. Nemi különbségek feln ttkorban.</i></p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>13.Az id skor</p> <p><i>Az id skor elméletei (deficitmodell, növekedés és hanyatlás modell, kompenzációs szelektív optimálás modell), halálra való felkészülés, az id skorban bekövetkező pszichológiai és szociális változások, a halállal és leépüléssel való megküzdés</i></p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>14. Ismétlés és összefoglalás.</p>	<p>Kisel adás, power point-bemutató, problematizálás.</p>	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> Bernáth L., Solymosi K. (szerk.)(1997). Fejlesztéslektan olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest Cole, M., Cole, R.S. (1997, 2005): Fejlesztéslektan, Osiris, Budapest Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). Intellectual development. Cambridge University Press. Vajda Zsuzsanna (2001). A gyermek pszichológiai fejlődése. Helikon Kiadó, Budapest Gopnik, A., Meltzoff, A. E. & Kuhl, P. (2001). Bölcsék a bölcsben-Hogyan gondolkodnak a babák? Typotex kiadó, Budapest. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest 		
<p>8.2 Szeminárium / Labor</p>	<p>Didaktikai módszerek</p>	<p>Megjegyzések</p>
<p>1 Méhen belüli fejlődés: Észlelés-érzékelés a méhen belül, kutatások.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések, fogalmi tisztázás, problematizálás</p>	
<p>2. Az első hetek: Szülés születés. Az újszülött állapota. Csecsemő vizsgálati módszerek.</p>	<p>a téma bemutatása, csoportos beszélgetések</p>	
<p>3. Az új jövevény érkezése, mint krízis helyzetet generáló változás. Az anya állapota a szülés után. Apák a szülő szobában. A csecsemő gondozásával kapcsolatos elméletek. A csecsemő fejlődésének optimális feltételei.</p>	<p>Egyéni projekt bemutatása</p>	
<p>4. Csecsemő kor. Kötődés: korai kötődés az anyához és az apához. A kötődés és szeretet-kapcsolat fontossága a csecsemő fejlődésében. A szeparációs szorongás. A szeparáció hatása. Huzamos és ideiglenes elválás a szülőtől.</p>	<p>értékelés, az eddig tanultak összefoglalása</p>	

5. Csecsem kori kognitív fejl dési állomások: szenzomotoros alszakaszok, tárgyállandóság megértésével kapcsolatos vizsgálatok, a tárgyak osztályozása, cselekvés és tudás, az emlékezet növekedése,	Problématiszálás, csoportos megbeszélés	
6. Ovodáskori kognitív fejl dés (1) Piagettr l másképpen, az óvodáskori mágikus gondolkodás.	a téma bemutatása, csoportos beszélgetés, fogalmi tisztázás, problématiszálás	
7. Ovodáskori kognitív fejl dés (2) a gyermekrajzok, a mese és játékfejl dés. A gyermekrajzok fejl dési állomásai. A játék fejl dési szakaszai. Párhuzamok az értelmi fejl déssel.	a téma bemutatása, csoportos beszélgetés, fogalmi tisztázás, összefoglalás	
8. Érzelmi és szociális fejl dés kisgyermekkorban. A félelmek és szorongások fejl dési szakaszai. A társas és személyes azonosságtudat megszerzése. A kisgyermekkorban fejl dést befolyásoló környezeti hatások. A család, mint a fejl dés közege. Szül i nevelési stílusok és ezek hatása a gyermek személyiségfejl désére.	a téma bemutatása, csoportos beszélgetés, fogalmi tisztázás, összefoglalás	
9. Iskoláskor. Kognitív fejl dés iskoláskorban. Min ségileg új gondolkodás. Család hatások, Kortárshatások. A társas kapcsolatok fejl désé iskoláskorban. A szül kkel való kapcsolat változása-	a téma bemutatása, csoportos beszélgetés, fogalmi tisztázás, összefoglalás	
10. Magatartás problémák kisgyermek és iskoláskorban. Csalás, lopás, hazudozás, csavargás pszichés háttere. Agresszió és proszociális viselkedés. A média hatása a gyermekek fejl désére.	csoportos beszélgetés	
11. A serdül kor pszichológiai fejleményei. Serdül k a mai társadalomban. Átmenete a feln ttkorban. Nemi különbségek az identitásképzésben. Nemi különbségek az erkölcsi gondolkodásban.	Egyéni projektek bemutatása	
12. Feln ttkor: Feln tt vagy még gyermek? Arnett elmélete a késleltetett gyermekkorról és siettetett feln ttkorról.	csoportos beszélgetés	
13. Az id skor.	csoportos beszélgetés	
<p>Könyvészet</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fisher, C. B. Lerner, R. M. (1994). Applied Developmental Psychology. McGraw-Hill Print 2. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó RT., Budapest 3. Mönks, F. J., Knoers, A. M. P. (1998). Fejl déslélektan. FITT IMAGE – Ego School, Szentendre. 		

4. Piaget, J. (1978). Szimbólumképzés gyermekkorban. Gondolat, Budapest
5. Piaget, J., Inhelder, B. (1999). Gyermeklélektan. Osiris Zsebkönyvtár, Budapest
6. Ranschburg, J. (1991). Szeretet, erkölcs, autonómia. Tankönyvkiadó
7. Ranschburg, J.(1992). Félelem, harag, agresszió. Tankönyvkiadó
8. Salamon, J. (1997). A megismer tevékenység fejl déslélektana. Tankönyvkiadó, Budapest.
9. Shaffer, D.R. (1993). Developmental psychology. Childhood and Adolescence. Brooks & Cole Pub. Co. California.
10. Van Geert, P. (2000) The dynamics of general developmental mechanisms: From Piaget and Vygotsky to Dynamic Systems Models, *Current Directions in Psychological Science*, 9 (2), 64-68.
11. Vander Zanden, J.W. (1993). Human Development. New York: McGraw-Hill, Inc.
12. Winnicott, D. W. (2000). Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó, Budapest.
13. B. J. Baars & K. McGovern (1996) *Cognitive views of conciousness: What are vthe facts? How can we explain them?*
14. Bernáth L., Solymosi K. (1997). Fejl déslélektan olvasókönyv. Tertia Kiadó, Budapest
15. Cole, M. & Cole, S. R. (1998). Fejl déslélektan. Osiris Kiadó, Budapest.
16. D. Roth, M. Slone & R. Dar (2000) *Which way Cognitive Development? An evaluation of the Piagetian and Domain Specific Programs*, *Theory & Psychology*, vol. 10 (3), 353-373
17. Feuer Maria, A gyermekrajzok fejl déslélektana, Akadémiai, 2000, Bp
18. gyakorlatok, NTK, 1990, Bp.
19. J. Pascual-Leone (2000) *Is the French connection Neo-Piagetian? Not nearly enough!*, *Child Development*, vol. 71 (4), 843-845
20. Káldy Zs. (2003). Kritikus kép az evolúciós pszichológiáról, In. Pléh, Cs., Csányi, Bereczkei, T.,(Eds). (2001) *Lélek és evolúció*, Osiris, Budapest.
21. Kalmár M., Csíki E. (1998). Fejl désdiagnosztika: Az újszülött vizsgálata, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest
22. L. V. Shavinina (2001) *Beyond IQ: a new perspective on the psychological assessment of intellectual abilities*, *New Ideas in Psychology*, vol. 19, 27-47
23. Levenstein, S. Levenstein & D. Oliver (2002) *First grade school readiness of former child participants in a South Carolina replication of the Parent-Child Home Program*, *Applied Developmental Psychology*, vol. 23, 331-353
24. Mérei F., V. Binét Á. (1999). Gyermeklélektan. Medicina Könyvkiadó RT, Budapest.
25. Nguyen Lu Lan Anh, Kultúra és pszichológia, Osiris, 2003
26. P. Carruthers (1998) *Natural theories of conciousness*, *European journal of Philosophy*, vol. 6, 203-222
27. P. van Geert (2000) *The dynamics of general developmental mechanisms: From Piaget and Vygotsky to Dynamic Systems Models*, *Current Directions in Psychological Science*, vol. 9 (2), 64-68
28. R. De Lisi (2002) *From marbles to instant messenger: implications of Piaget's ideas about peer learning*, *Theory and Practice*, vol. 41 (1)
29. R. DeVries (2000) *Vygotsky, Piaget and education: A reciprocal assimilation of theories and educational practices*, *New Ideas in Psychology*, vol. 18, 187-213
30. R. E. Hall (2001) *Identity development across the lifespan: a biracial model*, *The Social Science Journal*, vol. 38, 119-123
31. S. A. Christianson & E. Engelberg (1999) *Memory and Emotional Consistency: The MS Estonia Ferry Disaster*, *Memory*, vol. 7 (4), 471-482
32. S. Baron-Cohen (1998) *Does the study of autism justify minimalist innate modularity?*, *Learning and Individual Differences*, vol. 10 (3), 179-191
33. Shaffer, D.R. (1993). Developmental psychology. Childhood and Adolescence. Brooks & Cole Pub. Co. California
34. Sternberg, J.R. & Berg, C. (1992). Intellectual development. Cambridge Univ. Press

35. Stöckert Károlyné, Játékpszichológia - Szöveggyűjtemény, Eötvös József kiadó, 1995, Budapest
36. T. Nazzi & A. Gopnik (2001) *Linguistic and Cognitive Abilities in Infancy: when does language become a tool for categorization?*, Cognition, vol. 80, 11-20
37. T. P. German & A. M. Leslie (2001) *Children's inferences from "knowing" to "pretending" and "believing"*, British Journal of Developmental Psychology, vol. 19, 59-83
38. Vander Zanden, J.W. (1993). Human Development. New York: McGraw-Hill, Inc. Winnicott, D. W. (2000). Kisgyermek, család, külvilág. Animula Kiadó, Budapest.

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A Romániai Pszichológusok Kollégiuma, a szabadalommal rendelkező Pszichológusok Deontológiai Kódexe (www.copsi.ro) és a 213/2004-es Törvény alkalmazási feltételeiben megfogalmazott elismerési eljárásoknak megfelelően
- A Felsőoktatási Szakosodások Nemzeti Besorolása (<http://www.mncis.ro>)
- A Romániai Foglalkozási Besorolás (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Írásbeli vizsga	Kizáró jellelleggel min. átmeneti jegy (5,00)	60%
10.5 Szeminárium / Labor	Zárthelyi (parciális)		10%
	Esettanulmány, projekt		20%
	Jelenlét	Min. 85%	10%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
<p>- Ha a félévi vizsga részeit alkotó (végső jegy 70%-a) a szóbeli- (végső jegy 35%-a) vagy írásbeli vizsgán (végső jegy 35%-a) nem kapja meg az átmeneti jegyet (5,00), akkor nem megy át a vizsgán, még akkor sem, ha a 10.5 pontban megjelölt 30%-os előírásoknak eleget tett</p> <p>- Az óralátogatási kötelezettségeket (min. 85%) elmulasztó hallgató vizsgáról való kizárással büntetendő</p> <p>- A gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében bepótolandó igazolt vagy igazolatlan hiányzások maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet (14 jelenlétből 1 jelenlétből 1 max. 2-szer lehet hiányozni)</p> <p>- A vizsgán való csalás vagy csalási kísérlet az egyetemről való kizárással sújtandó.</p>			

Kitöltés dátuma

16.02.17

Előadás felelőse

Dr. Bernáth Anna Emese

Szeminárium felelőse

Dr. Bernáth Anna Emese

Intézetigazgató

Dr. Szamosközi István, professzor